

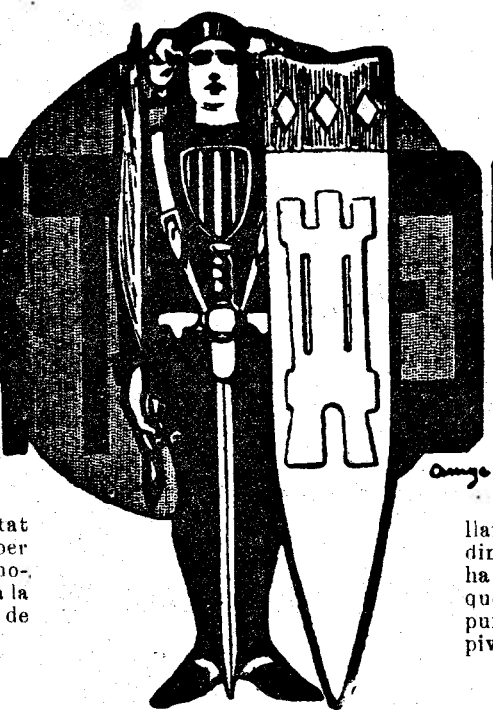
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
SITGES
Número sòl: 0 15 ptes
Trimestre: 1 50
ESpanya
Any: 7 mes
Amèrica
Any: 2 50 ptes (or)
ANUNCIS:
ESQUELES, REMESOS
I RECLAMS
a preus convencionals.

BALLAROSITGES

Aquests dos fets primaris, fonamentals: el de la personalitat nacional de Catalunya i el de l'unitat d'Espanya enfortits per dues lleys correlatives: la de la llibertat que implica l'autonomia i espontaneïtat socials, la de l'universalitat que porta a la constitució de potències mundials, se resol en una fórmula de harmonia qu'és la FEDERACIÓ ESPANYOLA.

E. PRAT DE LA RIBA

«La Nacionalitat Catalana», Cap. VIII, El Nacionalisme polític».

Són molta encara els ciutadans que, enlluernats per la brillantor de certes fórmules, tropessen amb els obstacles i cauen din el fang de la mala ordenació municipal que 'ls envolta. Hi ha que atraure l'atenció de tots vers la ciutat, la vila, el poble, que són els fermentos i l'essència de la grandesa dels Estats i els punts lluminosos qui marquen, a demunt els mapes, el grau de civilització i cultura d'un país.

LA JOVENTUT NACIONALISTA

(Manifest convidant al primer Congrés de Govern Municipal).

REDACCIÓ
ADMINISTRACIÓ:
CARRER
DE LES PARELLADAS,
NÚMERO 9.
Telefon n.º 367
Els treballs es publiquen
baix la exclusiva res-
ponsabilitat dels res-
pectius autors.
No 's retornen
els originals.

Any XIV Sitges, 8 de Novembre de 1914 Núm. 683

La vacuna antitífica

Somos incorregibles

Somos incorregibles. Y conste que no me refiero a este o aquel pueblo. Por cierto que en el asunto que motiva este artículo, nuestra villa ha dado pruebas excelentes de criterio; y sus médicos, de cultura nada común. Mi calificativo comprende a todos los españoles en general. Y la clase médica, que por su carácter sacerdotal, su elevada misión educadora en la sociedad, la rectitud de su conciencia, su probidad, su saber, etc., debería constituir una excepción, no siempre — debemos confesarlo dolorosamente — tiene la sinceridad por norma de su conducta.

¿Será un estigma de raza? Llevarle la contraria al prójimo es para todo español de buena cepa un placer irresistible. Su objetivo: discutir, hablar por hablar, sobre todo de lo que no se entiende; hablar "para matar al tiempo" (frase genuinamente española); para que celebren nuestra argumentación, que nos supongan opinión; o, lo que es más pecaminoso, para fastidiar al contrario... o al amigo. Lo esencial es charlar... charlar eternamente. En resumidas cuentas: ligereza, insinceridad, celos algunas veces; interés, otras, muchas incultura, carácter de raza siempre.

Por lo visto, esta dualidad de pareceres, real o fingida, se manifiesta en todo, y existe tan a flor de piel, que asoma enseguida por cualquier circunstancia, la más agena a nuestros intereses. Véase sino lo que ha sucedido en la guerra europea. Inmediatamente se han formado dos grupos, dos bandos, dos opiniones: los germanófilos y los francófilos. Ni a unos ni a otros les importa un blédo que venza Francia o Alemania. Se trata sencillamente, como decía antes, de fastidiar al prójimo. Y hay que ver la saña con que se discute, llegando a la inventiva i al insulto.

¡Siempre oficiando de españoles! Y luego nos reprocharán que nos acerquemos a Germania!... Porque esto de enterarse, de estudiar a fondo una cuestión, de dejar a un lado todo perjuicio, todo

interés bastardo, ni por asomo. Ello supondría trabajo, ecuanimidad, juicio reposado, sinceridad: precisamente lo que nos falta.

Recuérdese, por ejemplo, lo que acontece en las luchas políticas: "¡Me revienta este diputado y voy a votar al otro!" se oye decir amenudo. —¿Por qué?—Pues porque es apoyar este o el de más allá; o por aquella razón que invocaba un amigo mío, Doctor en medicina por cierto, para confeccionar una lista en la que anotaba los nombres de los individuos que le jorobaban sin saber por qué.

Ahora va a suceder lo propio con la vacuna antitífica: Basta que unos la recomienden, para que otros nieguen en absoluto su eficacia. De éstos los más escrupulosos, aquellos que les remuerde la conciencia, observan gratuitamente que su poder inmunizante dura sólo dos meses. ¿Por qué no hemos de ser sinceros y confesar que es bueno lo bueno y malo lo malo, aunque sostenga lo contrario fulano o Zutano, enemigos personales nuestros?

Como todo se repite en la Historia, es probable que ocurra con esta vacuna lo que sucedió con la antivariólica, que cincuenta años después de haberla descubierto Jenner, todavía en la Academia de Medicina de París aquellos graves doctores andaban a la greña — en definitiva para liquidar cuentas personales, — constituidos en dos grupos: los vacunistas y les abstencionistas, poniendo en continua zozobra a sus confiados clientes, que no sabían a qué carta quedarse.

Para que el público juzgue de la bondad de este agente maravilloso — la vacuna antitífica, — ahí van algunos datos y estadísticas referentes a la eficacia de este medio profilático contra una de las enfermedades más terribles que azotan la Humanidad.

Debo advertir que los autores de estas estadísticas, que comprenden un período de quince años y son hijas de una observación científicamente honrada y

cuidadosa, se llaman: Wright, Pfeiffer, Kolle, Chartemesse, Vidal, Viacnt, Wauesmann, Leishman, etc., etc.; y estos nombres, que algún día la Medicina esculpirá en letras de oro en las páginas de la Historia, son y deben ser una garantía de que eso de la vacuna antitífica es un hecho, una verdad inconcusa.

Documentos comunicados por el Ministerio de la Guerra de Francia. — Año 1912. — (Francia, Argel, Tunes, Marruecos, etc.): Número de vacunados, 2.644; no vacunados, 60.851. — Mortalidad entre los primeros, 0; mortalidad en los segundos, 1.254.

En el ferrocarril de Niza a París estalló una epidemia gravísima de fiebre tifoidea entre los obreros. Se vacunaron 106 empleados: ninguno fué atacado.

En el Asilo de Beauregard (Mer) estalló una epidemia tifódica. Se procedió a la vacunación é inmediatamente la epidemia quedó dominada.

En el Havre 500 personas han sido vacunadas y han quedado inmunes.

En el Asilo de Premont (Aisne) una epidemia ataca a 30 pensionistas no vacunados, mientras que 775 vacunados no contraen la fiebre tifoidea.

El médico general F. de Cavallierbone, Director de Sanidad del Ejército italiano, refiriéndose a las tropas enviadas a Libia, dice que entre 5.000 hombres vacunados sólo ha habido una mortalidad de 0'3 por mil.

Y, finalmente, Vincent, que ha practicado 900.000 inoculaciones con la vacuna pálida lenta, afirma que la morbilidad es casi nula.

De nosotros hemos de añadir que desde el año pasado llevamos más de 50 vacunaciones practicadas, alguna de ellas en individuos pertenecientes a familias de tifódicos, y no hemos registrado ni un sólo caso de tifus entre los vacunados.

Creo que los datos precedentes deben bastar a llevar el convencimiento al ánimo de los más refractarios y a hacer meditar a los médicos no sinceros que aconsejan a sus clientes que no se vacunen, contrayendo con su actitud una grave responsabilidad moral.

Un dato curioso, para para terminar:

Habiendo Vincent preguntado

a Wright en qué trabajos se había inspirado para su invento de la vacuna antitífica, contestó que en los de Ferrán sobre el cólera.

BENAPRÉS

Els tres Sonets

UN SONET

Que dius, per fé' un sonet?... escolta, fill: t'assentes, enxofat, en un sitial i, fumes, o no fumes... tant se val; no li ha de dar més llustre ni més brill: Agafes tinta, ploma i... un cordill si vols que surti tot per un igual, i tant si estàs de gresca com formal, aboca, sense por de cap perill. Tant sols' un cop el tinguís començat segueixes escrivint de dret a dret, pensant — es natural — qu'has de fer punt... I un cop catorze ratlles has contat has fet de cop i volta ja 'l sonet; entens bé com se fa? Ja 'n tenim un.

DOS SONETS

Ja veus com un sonet no costa tant i com poquet a poc ell va sortint: No sols un ne faries... més de vint per mica que t'hi anessis engrasant! Aquí és, lo principal, anar pensant i a mida que tu penses, escrivint; sucscar ben bé la ploma tot sovint... i veuràs que no falla, va rejant. Aixís no te 'n adones i vas fent igual que aquell qui llaura un camp de blat que no deixa per mourer ni un terrós... Vigila, sobre tot, l'acabament, si no podrien dir-te que has passat i... veus tot lo que t'ha costat?

TRES SONETS

I prou... ja ho has vist bé; no costa res, i ni 'l cordill havem necessitat... hauràs q' edat, de sobres, empapat que aixís com s'en fan dos, s'en pot fer tres. Inútil molestar-se fent-ne més un cop el meu objecte comprobat; Deu sab els que fariem, la vritat, si fós, alló que 's diu, que convingués! Mes ara ja n'hi ha prou: punt i rodó doncs fora el quènto aquell de l'enfadós i seriem pesats... Deu mos en guardi! Portats de nostre afany, de l'afició, tinc por que arribaríem, si aixís fós, al dia del Judici i... cap al tart.

EMILI

Sant Pere de Ribes.

Els catalans a Cuba

Conferència donada per D. Carles Martí en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i la Indústria de Barcelona.

Amics:

Una paraula donada al vostre President i l'insistència de ell per a obtenir el compliment d'aquesta paraula, fa que aquesta nit desenrotlli aquí un tema que és més gran de lo que en una conferència es pot dir. Sintetitzar en una hora tota l'acció, tot el mèrit dels catalans que han estat a Amèrica durant els darrers doscents anys, no és cosa per a fer una divisió de èpoques i per fer un estudi d'homès, i per anar senyalant punt per punt lo que podríem dir-ne actuació dels catalans a l'Amèrica o bé colonització catalana a l'Illa de Cuba; puig hi ha qui ha negat tota participació dels catalans en el desenrotllament de

l'Amèrica. I com a prova de l'influència de Catalunya, quina historia corre paral·lelament amb l'història del poble de la Illa de Cuba, podria senyalar els pobles de Sitges, Lloret de Mar i Blanes, entre altres, aont en casi tota la costa hi trobaríem o bé famílies o bé manifestacions de riquesa que estan lligades efusivament amb l'història de Santiago de Cuba, Guantánamo, La Trinitat i Cienfuegos.

Farem doncs un resum de tota l'esmentada influència i aniré al ensem a fer ressortir, perquè realment és cosa injusta, una cosa no realment exacta que algun dia se li farà justícia: la negació de tal influència quan cooperaren a la renaixença i arriscaren llurs vides i cabals. I anirem desseguida cap al tema del nostre treball, que és el cas, i en gràcia a que farem justícia vos demano no més un tant de paciència, perquè haurem de començar per demostrar que 'ls catalans fora d'aquí, siguin ahont siguin, sempre deixen un rastre de l'activitat, sentiment, laboriositat i del seu progrés; i com que 'ls dats d'efectivitat no manquen, parlarem de Cuba.

Mé'n vaig, doncs, a començar desseguida a fi de guanyar temps i no resultar tant pesada la tasca d'aquesta nit.

Un resum breu de les notabilitats d'un poble, que és sens dubte l'obra que més patentitza sa il·lustració, és un quadro de superior proba.

Quins foren els primers catalans que varen dirigir-se a Amèrica? De ahont sortiren i cap ahont es dirigiren?

No podré precisar amb tota exactitud els fets, puig que en la maleta de qui com jo ha vingut a l'Iberia en viatge de propaganda de l'Associació de Dependents del Comerç de la Habana, no hi poden figurar textos, petits detalls, ni antecedents, ni documents que omplirien per complet tota una maleta. Emperò de tots modos si puc dir-vos que si en el fet gran i universalment sentit del descobriment de l'Amèrica no hi vàrem oportunament intervenir-hi nosaltres amb persones, hi intervingueren els nostres diners, els diners de la Reialme d'Aragó, en la magna empresa de Colom i que segons un text de la reina Isabel fueren descubiertas e conquistadas a costas d'estos sus regnos e compus naturales dellos.

No obstant els conqueridors, els fundadors, els primers pobladors de l'Amèrica o de una gran part, foren andalusos i de qualque altre comarca i si bé és cert que aquelles hi deixaren quelcom de son caràcter i idiosincràcia que en qualques comarques ha quedat marcat i hi perdura, en altres ha sigut absorvit per la força de nostre caràcter i modo d'ésser o pel d'altres regions d'Espanya; de modo que ha sigut tal la nostra força que no sols hem imprimit caràcter ahont haguem sigut de pobladors o colonitzadors, sino que a voltes hem fet borrar o desaparèixer rastres d'altres colonitzadors o pobladors. Els dats comprovadors es remonten a 1748 en que un català, Josep Gelabert, va establir el primer cafetal a Wajaz, amb Lluís de Sant Domingo, no per a fer cafè, sino al objecte d'extraure aiguament; i més tard va ésser bisbe de Santiago de Cuba un il·lustre sacerdot, nascut a Catalunya i nomenat Antón Feliu i Centero. Fou bisbe des de l'14 de Maig 1789, fins al mes d'Agost 1791 en que va morir. Jo he estat junt al sepulcre que 's va fer al costat de l'Evangeli junt al altar major de la Catedral de Santiago de Cuba. I escolteu ara

lo que 'n diu un cronista de la època, per a que 's vegi lo que 'ls catalans eren de ben considerats: *Este ilustre señor fue muy afable y trataba a todas las gentes con mucho cariño y benevolencia*. D'altres bisbes no 'n deien tant bé. Per aquella època era alcalde de Santiago de Cuba un català nomenat Félix Ferrer i administrador de les reials cases i rendes un altre català. En Antón Rocabruna.

(Continuació)

Els nostres barcos

Dies enrera un periòdic de Madrid publicava un article, sobre 'ls barcos de guerra que's construïen, del qual en copiem lo següent:

«Veamos cómo van contruidos los estupendos acorazados que tantos millones cuestan. Tomemos como tipo el «España», que es de la misma familia que el «Jaime I», y veamos lo que acerca de él nos escribe «Ben-Zaid», de quien ya conocen nuestros lectores un artículo.

Según nuestro colaborador, en estos buques van grandes defectos que quizá se sepa de ellos cuando el mal no tenga remedio. Algunas turbinas del «España» tienen grandes poros de fundición, que en máquinas así, destinadas a estar frecuentemente sometidas a grandes presiones, puede producir una explosión que sería de muy graves consecuencias.

Algunas tienen grietas remendadas con una chapa de hierro superpuesta a la turbina, cosa también muy expuesta a explosión.

Algo de esto ocurrió ya al probarse las máquinas de la sala de babor, donde, por defectos parecidos, saltó la sala del condensador pequeño, y luego, porque no convenia que se enterasen los obreros, prohibieron el paso a dicha sala, y allí solo entraban la Comisión inspectora y los maestros y encargados.

En electricidad hay también chapuzas a granel, como cables que después de rotos se han soldado, cables barrenados, hilos empalmados, que se habían roto, o medio cortos, y puede asegurarse que el 99 por 100 de los tubos de paso y prensaestopas hacen agua.

La instalación de la artillería funciona deficientemente y para arreglarla fue necesario que viniese de Inglaterra un especialista, por no entenderse con ella la dirección técnica del departamento. Capataz hay que no sabe lo que trae entre manos, a pesar de ganar en un día, por el solo hecho de ser inglés, mucho más que un obrero español en una semana.

Cuando se probó la instalación del circuito principal, que suele llamarse «Rengi-Main», saltó hecha añicos la tapa de una de las cajas de juntas que van en la bomba hidráulica de estribor.

En el pasillo de canalizaciones de babor hay remaches que sólo con la presión de la mano dan vueltas, y así flojos, van muchos en las carboneras. En las mismas torres van remaches flojos, de plomo y de madera.

El calafateo es deficiente, especialmente en los dobles fondos, en que lleva una mano de cemento por encima.

Y así van todos los barcos que tantos millones cuestan al pueblo y de los que ningún beneficio obtiene, pues los mismos que allí trabajan no alcanzan otra ventaja que la de estar expuestos a morirse a cada paso, debido a las condiciones en que allí se trabaja.

Víctimas

Crits i xibarrí, bots que's buiden, gasseoses que peten, calor, seients durs com censors de Col·legi, patades a l'esquena, xafades als ulls de poll, paraules més o menys cultes, algun barret per terra, empentes a tot' hora, música estrident qu'executa un *paso doble* amane rat, un duro d'entrada... no sabèu encara de que vos parlo?... ¡la plaça de toros!

Una bestia noble, el toro, que's defensa, no ataca, es defensa perquè arreu veu enemics; que's ha vist sempre ben cridada, fins mimada, i que no com prèn, no s'explica aquelles actituds de

amenaca, aquells càstics i dolors que no ha meregut...

Un altre animal noble, que ha penjat establies aristocràtiques, que ha sigut admirat per monocs i impertinents; que, participant de la frisança del genet, ha fet d'una carrera dotze, catorze... kilòmetres, en demanda d'un metje que havia de guarir un pare malalt repetinament; que havia de salvar a la esposa mare i al fillot encar non-unt; que més endavant havia guanyat el pà d'una família, llaurant el troç, rodant la sinia, conformant-se en anar empitjorant de situació a fur i mesura que s'envel·lia; una vida de sofriments i potser heroïsmes, un animal noble, repetesc, que després de molts jorns de poc menjar, és veu indefens, fritt, desentanyat i si les forces li manquen, per a sostenir-se dret, les vares cauen damunt seu, augmentant sos dolors immensos; ell deu demanar la mort com àngel que 'l deslliuri d'aquell suplici, però la mort no ve... segueixen els mals tractes... i potser, quan ja en el comble del dolor, en la quinta essencia del sofrir, aquell cos és ja insensible, quan ja tant se li endona, llavors, llavors ve la mort amb dugues, tres, quatre, amb moltes sacudides, que totes semblen la darrera: i finalment queda ert, els ulls ben oberts, ben tristos, amb una tristesa de reconvecció que glaça.

Un home, respectable com aital, un ciutadà digne de respecte, s'ou insultat; es veu obligat a fer menyspreu de flur vida, a fer sacrifici d'anhels i il·lusions, de sentiments i amors, de pares, de fills, d'esposa, tot, tot deu oblidar-ho, per a contentar als qui la sort ha proveït d'un duro per a tenir dret al possible espectacle de sa mort...

Una mare, una esposa, una filla, una germana agenollada davant d'una imatge de la Verge Maria, pregant sempre lo mateix... pregant que servi aquella vida aimada del torero, de l'únic consol, de l'únic apoi, de l'única esperança, sobressaltant-se tota al oir una remor qualsevulga, un crit, uns passos, veient a cada instant una imatge sinistre de sang, de mort, de solitud, de dolor...

I un govern, que exigeix estudis i examens a un aviador, a un chauffeur, a un maquinista, a un metje, a un farmacèutic, i tolera que el primer vingent dongui l'espectacle de sa mort.

I un Còdic que castiga als inductors d'una mort.

I un poble que es diu culte, il·lustrat, modern, human, compassiu, que crida «¡cuí val!» ¡Covant!

RAMÓN CARABIA

Secció Oficial

Administració de Consums

Compte detallat de les especíes entrades en aquesta vila durant el mes Setembre de 1914, amb l'import dels drets de Consums i Escorxador.

Import Pesetes	Articles Kgr. Lbs.
1.781.04	Carns de bestia bovina i llaner
61.95	Cabrets, Consuats i Escorxador
734.58	Carns ídem, extraírradi
55.72	Troieus, Consuats i Escorxador
784.94	Ull de toucs menes
133.02	Arros, segons i ses farines
31.13	Graus, llegums i ses ídem
603.27	Sabo dur i tou
59.38	Carbó vegetal
13.20	Carbó de Kók
174.50	Alcohol, aguardents i licors
255	Sal comú
192.65	Convents per vi, tint i generós
5.431.28	Convents de extraírradi
	Total

Sitges, 30 Setembre de 1914. — L'Administrador, Joan Estebe.

Escorxador Municipal

Caps de bestia sacrificats: Setembre 1914

SITGES: Bous, 0; vaques, 0; novillos, 1; badelles, 63; moltons, 95; castrons, 39; xaps, 0; cabrits, 28; ovelles, 24; tocinos, 0. — Total, 250.

GARRAF: Moltons, 12; castrons 2; tocinos, 0. — Total, 14.

Total general, 264 caps.
Sitges, 30 Setembre de 1914. — L'Inspector-Veterinari, J. Folch.

Mercat Municipal

Recaudació obtinguda: Setembre de 1914
Pesetes: 390.00.

Sitges, 30 Setembre 1914. — L'Administrador, Josep Soler Soler.

La qüestió dels fluorurs

«El 20 del actual regresó la Comisión técnico-comercial presidida por el director de la Estación Enológica de Villafranca del Panadés, don Cristóbal Mestre, que fué a Buenos Aires con el fin de buscar una solución armónica a la enojosa cuestión de los fluoruros en los vinos, que tantos perjuicios ha causado a nuestro comercio de exportación a la República Argentina.

Por las impresiones recogidas, las gestiones llevadas a cabo por la Comisión han resultado en gran manera favorables para nuestros intereses vinícolas. Ciertó es que hubo que luchar allí con grandes dificultades de carácter técnico fundadas en la convicción, que los químicos argentinos habían fundamentado en numerosos análisis practicados en muestras de uvas procedentes de viñedos argentinos, pero en vista de las justas observaciones que se les hicieron respecto a la sensibilidad del método de análisis, y de las razones de orden agronomico y enológico que se les dieron, se llevó al conocimiento de dichos químicos que podía aceptarse la presencia del fluor natural en los vinos. De acuerdo las dos partes en este punto fundamental, se convino en modificar el método oficial de dosado de fluor en forma tal que su grado de sensibilidad quedara aminorado, i no apreciara el químico más que las cantidades de fluor añadidas, no naturales, dicha modificación consiste en emplear 20 cc. de vino en de 200, con la salvedad, además, de que, en el caso de apreciarse por este nuevo sistema una reacción dudosa, se tengan en cuenta los antecedentes técnicos del vino antes de darle por fluorurado. Para juzgar del trabajo llevado a cabo por la Comisión, baste decir que hubo necesidad de veinte sesiones en la oficina química, en las que se efectuaron numerosos ensayos de laboratorio; con el mismo fin fué también precisa una excursión a Mendoza, región vitícola argentina.

Al dar a los señores Mestre, Sugrañes y Gironella nuestra bienvenida, les felicitamos calurosamente por el feliz éxito de sus gestiones, muy en particular al primero, pues a su talento y laboriosidad de sobras conocidas en las esferas oficiales y apreciadas por nuestro público vitivinícola, se debe principalmente el resultado obtenido.

(De «Viticultura y Enología», de Villafranca).

Triomf de tres sitgetans

Discurs llegit en el «Grop Catalunya» de Santiago de Cuba, amb molts de la estrèna del quadro dramàtic

GENT DE MAR

Lletra d'En Salvador Olivella i Carreras; Música del Mtre. Magí Carbonell i Rigual i decorat del jove Bonaventura Morando: tots tres, compatriotes nostres.

Per tots els qui estimem a Catalunya, per tots els que adorem els hermosos fruits de l'Art, per tots els que voldríem que la nostra noble terra no fos tant sols la laboriosa, la menestral i endressada botiguera, la mairoina del negoci, ja paguesa fornida i morenament colrada, sinó que fos també, la fada somniadora, la verge de rosses treges inspiradora de cànctes, de dolors i d'armenies, per ella i per nosaltres la festa que avui resem n'és festa de venturosa esperança.

Amb aquestes hermoses paraules que pronuncia l'inspirat artista en Santiago Rusiñol, en el joia-memorable de l'estrena de «La fada de l'Estant» en la pintoresca

vila de Sitges, amb aquestes meteixes paraules deuria comensar jo el meu parlament al dirigir-me a vosaltres en una diada, per molts conceptes gloriosa; per a tots els catalans que ens reunim en aquest patriòtic casal.

Es per primera volta que en aquesta ciutat llegendària, cap i casal del inolvidable Orient cubà, i potser en tota l'Illa de Cuba, per no dir en totes les Amèriques, que un músic català deixa assaborir les primícies d'una seva obra.

Es per primera volta que una comedia lírica catalana es portada per a son estrenu a les taules d'un escenari dins el terrer cubà.

E per primera volta que tres joves ardis un músic, un escriptor i un pintor es reuneixen en terres de Cuba per a deixar-nos gaudir en íntima germanor les primícies del seu art.

I això que semblarà per molts indiferents una insignificancia, és per a nosaltres, els que estimem a Catalunya, per a nosaltres els que ens sentim devots del seu art, per a nosaltres els que aimem les bel·leses de la terra i en som conscients sacerdots del culte al Amor Patri, és per a nosaltres repetim, a mes d'un veritable aconeximen artístic, festa de venturosa esperança.

Després de molts anys d'espera, quan ja les tentatives d'en Sánchez Cavagnac i en Rodoreda romanien quasi oblidades, en la blanca vila de Sitges l'any 1897 el gran Morera, en festa quasi íntima, donà a conèixer la seva òpera «La fada de l'Estant» que fou com el primer crit de renaixensa pel Teatre Líric Català.

Més tard en el Líric i en el Tivoli organitzà el meteix Mestre temporades de Teatre Líric Català. Semblava aleshores que l'empenta havia de ser vigorosa i devia quedar arrelat, però les males volentes, les envejes, campanyes més o menys justificades, que ara nosaltres no hem de esbrinar, mataren aquelles hermoses iniciatives, aquelles sanitoses i catalaníssimes manifestacions de l'Art de la terra.

El Teatre Líric Català des d'aleshores no ha tornat empèndrer embranzida vigorosa. En Morera al cap, en Pahissa, en Casademont i algun altre més, emperó molt cantats, ens han donat amb llargues intermitències algunes hermoses manifestacions d'aquest Teatre emperó fins are dissortosament no s'és pogut lograr que prengui l'empenta potentia que requereix per a que d'un cop i per a sempre sia un fet palpable l'institució del Teatre Líric Català.

Avui que per causes injustificades, per excés de cinemes, potser, i espectacles barats, i en bona per manca d'amor a la terra i a les seves institucions, el Teatre Català romà poc menys que abandonat en la Ciutat dels Comtes, alegra l'esperit i ompla el cor de joia veure com en terres llunyes hi ha qui dedica tots sos amors al confreu de l'art patri; qui amb ver sentiment d'artista emplea dies i nits al enalltimet del nostre Teatre, sense les ambicions monetaries que han fet desertar a molts dels nostres músics i escriptors vers al Teatre de Castella i que són en gran part la veritable causa del decaïment del teatre de la terra.

Per això avui és per a nosaltres, catalanes i catalans que veniu en aquesta casa a conservar el caliu patri, per això avui és per a Catalunya i per a tots els que la estimem Festa gran, diada que n'ha de quedar gravada en nostres cors.

Festa de venturosa esperança perquè ella fa reviuir l'esperit i ens fa creure que mentres hi hagi joventut que aimi a la Patria, més tart o més d'hora ha de ser un fet la completa resurrecció del Teatre Líric Català.

Entonem un hosanna vibrant.

Mentres a Catalunya el poc amor dels seus fills té atudit per ara el Teatre Líric Català, nosaltres en modest casal de la Patria a Santiago de Cuba presentem una manifestació hermosa del seu ressorgiment. En Carbonell i Rigual l'inspirat mestre diu als d'enllà del mar: «Apreneu en mi a treballar amb amor i desinterès per l'aixecament del nostre Art Líric».

Un historial del nostre Teatre hauria sigut precis ans de que les hermosors de la obra se os fessin conèixer, mes la necessitat de ser breus fan que amb lo dit acabi de parlar del Teatre per a dir-vos quatre paraules dels autors.

Eitzars de la vida han fet que es reunissin en aquesta part de l'Illa un nucli petit d'amics d'infrntesa que tresscan per les assolideses platjes de la bella Subur.

D'aquest nucli han sorgit en Magí Carbonell i Rigual, en Salvador Olivella i Carreres i en Bonaventura Morando.

Quan molt joves els dos primers allà en la Patria aimada escrigueren «Gent de Mar» per a esser representada en la tranquil·litat de la vila, per una companyia de aficionats en que ells treuaven.

L'estrena fou un èxit, i el meteix Mestre rebé les corals felicitacions del gran Morera que l'encoratjà per a seguir avant en l'Art Líric. Fa d'això anys.

Entre nosaltres en Magí Carbonell, després de molta insistència per a vèncer sa excessiva modestia lograrem que es decidís a presentar en aquesta casa la seva obra.

Mes avui, l'artista és més format, l'escriptor és més ferm i per tant l'obra podria ser més hermosa.

Un intermediari entre Nuevitas i Santiago i l'intel·ligència entre l'Olivella i el nostre Director foren lo suficient per a que aquell reformés i ampliés el llibre i aquest hi posés més caudal musical.

(Acabarà)

Els invisibles

No n'hi havia prou, amb que l'espectre de la guerra flagellés els camps del centre i del nord d'Europa, sembrant arruïna, destrucció, i la ruïna, que com laca d'oli ha anat extenentse ademés per tot el món civilitzat.

També la Mort ha volgut fer sentir a Barcelona, cap i casal de la nostra terra, la desolació que darrera seu deixa, valent-se a l'efecte d'uns invisibles vivents que gosen en la destrucció de altres éssers que es consideren superiors a ells.

Contra la invasió dels tals, la nostra especie s'considera casi bé impotenta, no cabentli el goig d'atacar a l'enemic cara a cara, ja que per a lluitar-se'n sols compta amb elements defensius.

I, no obstant, l'home, malgrat aquesta i altres proves de la seva insignificancia, persisteix en envoltarse d'un incògnit orgull i d'una descarada ambició, que, si bé's tornen febles davant els grans trastorns de la Humanitat, fan que l'amor al pròxim resulti lletra morta.

Del pròxim en fuig quan ell li pot ésser una carga, i quan amb ses pròpies forces fa la seva via, el fuel de l'ambició dels febles li creua la cara per haver tingut la gosadia de moures amb la llibertat que li pertoca, retenint per pròpia voluntat, els invisibles defectes que fan de la seva vida un infern.

NESTOR

CRONICA

Va impresionar dolorosament al nostre veïnat, diumenge al vespre, la mala nova de haver ocorregut en la carretera de l'Arbós una sensible desgracia.

Apròp de Mas Roquer va volcar una tartana, en la que retornava de una excursió a Lurdes la distingida família Font i Gumà de Vilanova.

A consecuencia del accident morí al acte el mossó que menava el carruatge; jove de setze anys; ferit de gravetat don Francisco Font; i amb contusions de menos importancia dues senyores nevades de aquest i una neneta.

D. Francisco Font i Gumà sembla que segueix millor, dintre la gravetat; lo qual dir quant ho celebrem.

Dilluns passat, en l'Ofici de la Parroquia va estrenarse un magnífic torn de brocatell, regalo del digne Sr. Regent, Rvmt. Dr. Xercavins, Pvre.

Aquesta nit passada la companyia de En Pous i Pagés ha representat en el Prado Suburense les obres: «En Joan Bonhome», de aquell aplaudit autor, i «Geni i figura».

Air. contraguèren estat matrimonial en nostra parroquial Iglesia l'apreciat jove D. Josep Vergés Vidal i l'agraciada compatriota D.ª Rosa Fortea Català.

Que sigui la enhorabona i disfrutin de eterna lluna de mel.

Ha quedat montat en el Matadero Municipal, baix la direcció de l'expert Veterinari D. Joaquim Folch i Moliner, un notable Gabinet d'inspecció bacteriològica per a el reconeixement de les carns destinades al consum.

Els materifes han adquirit, també un botiquí per a atendre a la primera cura en cas de sofrir algun accident.

Cal felicitar al Ilm. Ajuntament per l'interès que s'pren en benefici de la salut pública que li està confiada, al digne Veterinari Sr. Folch pels nous elements amq que compta per a sa escriptura inspecció i als materifes per l'interès que hi han pres millorant les reformes introduïdes.

El passat dimars sortí cap a França per assumptes relacionats amb la seva Indústria de Calcat l'actiu fabricant D. Pau Benazet Molas dueny de l'important manufactura d'aquest ram «La Industrial» i demà passat dia 10 sortirà en el transatlàntic «Montevideo» cap a la República Cubana en viatge comercial per la casa abans dita, nostre particular amic D. Miquel Parcerisas Olivella.

A ambdós els desitjem fortuna i salut en els seus viatges.

Una brigada de peons municipals se ocupa actualment en treure el fang dels carrers i engravant-los en els llocs malmesos per les plujes.

Unim la nostra felicitació a la que merescú del Consistori D. Josep Parera i Inglada, President de la Comissió de O i O.

Com recordaran nostres lectors, per paraules ofensives i injurioses vertides en reunió pública per l'obrer D. Pere Urgellès Badia contra el fabricant de calcat D. Rafel Termes Junyent, fou condemnat el primer, per l'Audiència de Barcelona, confirmat després pel Tribunal Suprem, a la pena de dos anys de extranyament.

Alguns dels amics del Sr. Termes, quan l'ofensor complia ja sa condemna i després alguna personalitat s'interessaren per que l'ofes perdonés al con-

demnat, quin perdó ateses les anormals circumstàncies sanitàries perquè travessa Barcelona, ont residia, espontàneament ha concedit.

El noble gest del Sr. Termes és digne de la major lloanca.

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous - 10 cèntims

Aquesta setmana:

AUSIAS MARCH, pel Dr. Torres Bages.

Abans de l'inauguració oficial de la Cambra acurçada que ha construït el «Bancó de Villanueva y Geltrú», el senyor Administrador del mateix, nostre distingit amic D. Sebastià Gumà, per a donar satisfacció als desitjos del públic, s'és vist precisat a consentir en la ocupació d'una secció de la mateixa, la qual està prestant ja els seus propis serveis.

El Sr. Soler Formet, mort el dia anterior després de llarga enfermetat.

Amb vera satisfacció hem de consignar que el nostre volguéssim amic En Salvador Soler Formet, que des de l'últim diumenge va guardant l'lit, es troba ja molt millorat de l'afecció que l'ha obligat a recloure a casa.

Air a la tarda fou conduït a sa última estada el cadavre de l'apreciat compatriota D. Benet Termes Hill, mort el dia anterior després de llarga enfermetat.

Rebi la seva germana i demés familiars la expressió de nostre sentiment.

Aquesta setmana víctimes de l'epidèmia regnant a Barcelona han mort en aquella Ciutat la Srta. D.ª Mercè Bascós i Sans, de 23 anys, els joves germans D. Pere i D.ª Teresa Ballester i Mestres, de 29 i 22 anys respectivament, i D. Joan Rimbau Artigas, de 29.

BALUART DE SITGES s'associa en la fonda pena perquè passen les respectives famílies dels que han desaparegut del món dels vius en la flor de la seva vida.

L'Administració del Sant Hospital ha disposat la celebració d'un aniversari en sufragi de l'ànima de D.ª Teresa Ferret Jacas que morí en aquella Santa Casa a últims del passat mes de Setembre, quin tindrà lloc el propi vinent dijous dia 12 a les deu en la Capella del esmentat establiment benèfic.

Culles religioses per a aquesta setmana:
—Avui a les vuit missa de Comunió general, a les deu ofici, a dos quarts de cinc de la tarda funció de Novenari.

Dimars a les deu aniversari i plàtica, a tres quarts de sis de la tarda últim dia de la funció de Novenari.

Dimecres a dos quarts de deu missa en la ermita de Sant Sebastià.

Dijous a dos quarts de nou missa en la ermita de Sant Sebastià. A les deu aniversari en la Capella de Sant Hospital.

Divendres a les nou missa de Sant Antoni de Padua.

Dissabte a dos quarts de quatre de la tarda rosari sabatina i Salve a Ntra. Senyora, del Vinet.

A dos quarts de quatre d'aquesta tarda es comensarà una novena en la ermita de Sant Sebastià que seguirà tots els dies a la mateixa hora menys el dissabte que per raó de sabatina serà a les deu del matí.

Dimecres a les sis del vespre després del rosari es comensarà una novena a les ànimes del Purgatori en el seu propi altar i a dos quarts de set començarà també una novena a la Verge del Remei en el seu propi altar.

Zumo de Limón

a peseta el litre

J. Esteba: Mayor, 20

Selecta Malvasía de Can Llopis

A 10 rals el litre i embotellada: Sant Bonaventura, 19

Malte Kneipp

Por solo: **1 Centimo** la taza

DEPOSITARIOS GENERALES MULLER H^{nos} BARCELONA

Puntos de venta en SITGES:

JOSE SABATE:

Calle Mayor, 5

JOSE MASO:

Cap de la Vila, 2

Dietaris i Almanacs americans per al ANY 1915

Banc de Vilanova

CAMBRA DE SEURETAT

Ja instal·lada la primera secció de compartiments de Caixes de lloguer en la Cambra de Seguretat construïda de poc, queden a disposició del públic per a guardar títols, documents, joies i demés objectes de valor, amb arreglo a la següent tarifa:

Model n.º 1: 6 mesos, ptes. 20; un any, ptes. 30
n.º 2: 6 " " " 30; " " " 50
n.º 3: 6 " " " 50; " " " 80

—n arrendatari podrà practicar hi les operacions que li convinguen
—L'rant totes les hores de despaig: En les oficines del Banc enterapran de les demés condicions que regularitzen aquest servei. —

PLATA DEL RHIN ORFEBRERIA D'ART

rebuda directament de Nuremberg (Alemanya)

Representació exclusiva per a tot Catalunya:

Joies i rellotges de totes classes i preus

Vda. i fills de Francisco Tort: Sitges

R. Ribot Serra

Practicant per la Facultat de Medicina de Barcelona

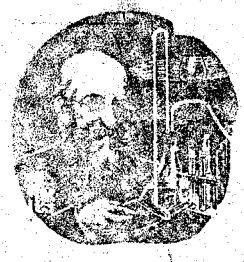
— Se ofereix als Srs. Metges. —

Assistència, curació i aplicació de remeis an els malalt tant de dia com de nit.

Pago a voluntat. Gratis als pobres.

Se admeten avisos per telefon:

Rafel Ribot i Serra: Sant Pere de Ribas

PHOSPHORRENAL • ROBERT

RECONSTITUYENTE granulado - elixir - inyectable

PREPARADO POR JOSÉ ROBERT SOLER

INGENIERO QUÍMICO Y FARMACÉUTICO

Calle Lauria, 74 - FARMACIA - BARCELONA

Se alquila tienda

con estanteria y dormitorios interiores y también piso principal de la misma casa con o sin muebles de la calle Nueva, número 3, Sitges.

Darán razón en la misma calle número 4.

Fonda LA MILANESA, de Lluís Carbonell y Soler

Carrer Major, 30 SITGE

Des d'avui les riques i fresques OSTRAS VERDES de Marennes, a domicili, tots els dies festius.

BANC DE VILANOVA

CUPONS

Negociem els dels Deutes Interior, Amortisable, Provincial i Municipal, obligacions Alacant i demés, venciment primer d'octubre, amb pagament anunciat.

Malvasia de Ca'n LLOPIS

Se'n ven a 10 rals litre y també embotellada: Sant Bonaventura, 19: Sitges

LECHE CONDENSADA — marca EL LEON —
Unico depósito en Sitges: Calle Mayor, 21; tienda LA OLIVERA

Demaneu a totes les botigues es

Xocolate Mundial

què és la darrera paraula de la producció nacional.

= Calendaris de tota mena : 9, Parelladas, 9 =

= Instal·lacions elèctriques =

VALENTI ARRASA

Pròxima apertura de la sucursal: Carretera, 21-SITGES

Aquesta antiga Casa, autoritzada per la Companyia Barcelonesa d'Electricitat, ofereix els seus serveis als veïns d'aquelles vil·les per a instal·lacions d'illuminat, forns, motrius, calefacció, telèfons, para-llamps, timbres elèctrics, etc., etc.

Despatx Central, Geltrú, 9 — Telèfon, 2055

BARCELONA

Camiseria y Herreria

32, BOQUERIA, 32

BARCELONA

GRAN ASSORTIT

en

camisas, corbates, mocadors
y tots els articles pertanyents al ramLa Camiseria que ven més barata
Especialitat en camisas a mida

Máquinas SINGER

para coser y bordar y para toda
clase de Industria en que se em-
plea la costura.SE CEDEN TODAS LAS MODELOS A
250 pesetas semanales

PIDANSE CATÁLOGOS ILUSTRADOS

Las hay Industriales, Domésticas

Rotativas, Oscilantes,

Vibrantes y Familiar reciproca

Representante en Sitges:

JOSE SELVA: Calle Augua, 4

en donde encontrarán, como siempre, toda clase de
piezas, agujas y demás accesorios exclusivamente
para las acreditadas máquinas de la CASA-SINGER

Programes Anuncis Participacions d'enllaç Circulars

Trens de SITGES a BARCELONA i viceversa

Núm. d'ordre	Cap a Barcelona	SITGES		BARCELONA		Classe de cotxes-vagons
		Sortida	Arribada	Sortida	Arribada	
974	Carga de Tarragona.....	5:06	5:17	5:38	7:09	3 ^a
902	Correu de Valencia.....	7:02	7:11	7:26	8:34	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
906	Lleuger de Tarragona.....	8:31	8:38	8:49	9:45	2 ^a , 3 ^a
908	Mis-atgeries de Tarragona.....	9:43	9:51	10:03	11:15	3 ^a
844	Mixte de Madrid.....	11:36	11:45	12	13:13	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
842	Lleuger de Vilanova.....	13:52	14	14:18	15:08	2 ^a , 3 ^a
846	Correu de Madrid.....	16:18	16:26	16:42	17:34	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
926	Exprés de Valencia.....	17:16	—	17:34	18:10	1 ^a , 3 ^a
848	Lleuger de Sant Vicens.....	19:20	19:28	19:42	20:31	2 ^a , 3 ^a
938	Mixte de Valencia.....	21:30	21:38	21:52	22:57	2 ^a , 3 ^a

Núm. d'ordre	Cap a Sitges	SITGES		BARCELONA		Classe de cotxes-vagons
		Sortida	Arribada	Sortida	Arribada	
701	Omnibus per Picamoixons.....	5:26	5:39	6:32	6:47	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
911	Exprés per Valencia.....	8:38	8:49	9:26	9:43	1 ^a , 3 ^a
845	Correu per Madrid.....	9:12	9:24	10:18	10:32	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
981	Carga per Tarragona.....	10:05	10:05	12:15	12:29	3 ^a
847	Lleuger per Vilanova.....	11:32	11:46	12:33	12:47	2 ^a , 3 ^a
853	Correu per Reus.....	12:50	13:03	13:50	14:03	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
843	Mixte per Madrid.....	15:02	14:15	16:16	16:29	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a
933	Lleuger per Tarragona.....	18:11	18:24	19:11	19:25	2 ^a , 3 ^a
939	Correu per Valencia.....	20:01	20:14	21:05	21:20	1 ^a , 2 ^a , 3 ^a

IMPRENTA de J. SANTACANA Parelladas, 9 SITGES

BALUART SITGES

Setmanari de Català

Parelladas, 9

Teléfono 367

Preus de subscripció

SITGES: Trimestre, pago a la bestreta, 1'50 ptes.; Número solt, 0'15 ptes.

ESPANYA: Any, 7 pessetes

AMERICA: Any, 2'50 pesos

Anuncis i Esqueles mortuories

Preus segons tamany, lloc d'inserció i vegades que hagin de publicar-se

VINOS de todas clases
de cosecha propia

Bodegas LA SITGETANA de Juan Magrans

DESPACHO:

Calle de Aragón, 339, chaflán a Bailén; BARCELONA

Moscatel dulce y seco • Malvasía de Sitges superi r

VINOS

Tinto • Elarete

Rosado • Vinagre

LAMPISTERIA DE LLUIS MARCET ESTEBANELL

ELECTRICITAT

Completas instalaciones de llum elèctrica, telèfons, ventiladors,
timbres, para-llamps, etc. • Variat assortit de aparells per a
electricitat i bombetes marca MARCET (fabricació especial).

Materials de tota classe concernents al ram de Lampisteria.

Carrer de Sant Pere, num. 11: SITGES (Catalunya)

GRAN ESTUDI FOTOGRAFIC INDUSTRIAL
• SCORZELLI •

Rambla Principal, 114-116

VILANOVA I GELTRÚ

Especialitat en retrats de nens i grups de família: Ampliacions i reproduccions
inalterables: Mires de totes classes i tamany: Oleografies i artístics quadros a l'oli

Encarrecs a Sitges: Parelladas, 9.

En aquesta Tipografia, Parelladas, 9, es venen col·leccions de postals de la

Cavalcada Prado Suburense

Encarrecs ràpids a preus baratíssims
RECADER de Sitges

a Vilanova i Geltrú

Josep Rull Calvet

— L'ESPARDENYER DE VILANOVA —

Sitges: Major, 42

Vilanova: Monsetrat

DO VIATGE CADA DIA!

SENÉN LÓPEZ

GRAN TALLER ELECTRO-MECANIC

esmolar i reparar tota mena d'eines de tall
quedant completament noves, i venda de les mateixesSe adoben, confeccionen i venen PARAIGUES, PARASSOLS i SOMBRILLES
VANOS, BASTONS i altres objectes per l'ús, garantint les operacions

Carrer de Sant Pau, 2: SITGES: dilluns i dijous

als restants dies de la setmana es reben i ena d'encarrecs en la mateixa casa

Tarjes postals al bromur amb la vista de MARYCL

RESCENTMENT TIRADES

Es ven aquí

Parelladas, 9